

Sportcivil szervezetek és az emberi erőforrások összefüggése

The Relationship Between Sports Civic Organizations and Human Resources

GY. N. SZABADOS¹, É. BÁCSNÉ BÁBA², V. FENYVES³, Z. BÁCS⁴, K. DAJNOKI⁵, S. KOVÁCS⁶

¹Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Szervezés és Kommunikáció Tanszék, szabados.gyorgy@con.unideb.hu

²Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Sportgazdasági- és Menedzsment Tanszék, bacsne.baba.eva@econ.unideb.hu

³Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Kontrolling Tanszék, fenyves.veronika@econ.unideb.hu

⁴Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Számviteli Tanszék, bacs.zoltan@econ.unideb.hu

⁵Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék, dajnoki.krisztina@econ.unideb.hu

⁶ Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Kutatásmódszertan és Statisztika Tanszék, kovacs.sandor@con.unideb.hu

A publikáció elkészítését a EFOP-3.6.2-16-2017-00003 számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Absztrakt. A KSH minden év tavaszán az ELEKTRA rendszeren keresztül rögzíti a civil szervezetek előző évi, elsősorban humán és gazdasági jellegű tevékenységi adatait. Ez az adatforrás általában irányadó a hazai civil szektor tevékenységének megítélése során, ugyanakkor kiadványtárunkban elérhető, a non-profit szektor legfontosabb jellemzői elnevezésű tájékoztató, mely elsősorban leíró statisztikai módszerre építve csupán átfogó jelleggel ismerteti a szektor legfontosabb sajátosságait. Párhuzamosan emellett minden évben elérhető az ennek háttértárát jelentő adatbázis, mely a másodelemzést végezni kívánó kutató számára mélyebb összefüggések feltárására is lehetőséget biztosít. Tanulmányunk célja ennek a nagy területnek csupán egy kisebb részét jelentő, elsősorban a támogatások és a humán erőforrások közötti összefüggések feltárása különösen amiatt, mivel ennek a szektornak a humán erőforrás bázisa a foglalkoztatottak és önkéntesek között oszlik meg és kérdéses, hogy van-e a támogatásoknak hatása a foglalkoztatásra. Az eredmények arra utalnak, hogy a támogatások és humán erőforrások között van összefüggés, ahol elsősorban a magán jellegű támogatásoknak van erősebb hatása mind az önkéntességre, mind a munkaviszony jellegű foglalkoztatásra.

Abstract. Every spring the Hungarian Central Statistical Office records through its ELEKTRA database system the human and economic related operation data of the past year of civic organizations. This data source is usually considered as a standard at the evaluation of the domestic civic sphere. Still, the available handout titled "Most important features of the non-profit sector", applying mainly descriptive statistics only provides a brief picture of specifications of the sector. Parallel with it, its background database is available yearly, which provides a unique possi-

bility for a researcher to perform secondary analysis aiming to reveal deeper relationship. The objective of our study is purely to reveal a minor part of this considerable field, the relationship between subsidies and human resources mainly due to the fact, that human resource in this sector is composed of employees and volunteers, and it is questionable whether subsidies have an impact on employment. Results revealed that there is a relationship between human resources and subsidies, where mainly private nature subsidies have a strong impact equally on voluntariness and work related employment.

Bevezetés

Napjainkban a szervezetek hármasság tagolása tekintetében (intézményi, forprofit és nonprofit) egyre több hangsúly helyeződik a civil szervezetek témakörére. A szocialista rezsimet követően a szféra szervezetei mind számban, mind társadalmi beágyazottságban kiteljesedtek, a korábbi, elsősorban kulturális és sportterületre vonatkozó dominanciát felváltotta a pluralizmus. A KSH honlapja hosszú idősorok tekintetében 2005-től teszi elérhetővé a szervezetek sajátosságait, elsősorban településtípus, tevékenységcsoport, szervezeti forma, bevétel nagyság és kiosztott támogatások nagysága változók szerint a szervezetek számát, megoszlását. Napjainkra a dokumentumelemzőnek emellett lehetősége van a szféra szervezeti sajátosságairól tájékozódni a Statisztikai Tükör keretében megjelenő „A nonprofit szektor legfontosabb jellemzői” [1] éves, néhány oldalas összefoglalója alapján is, a legutolsó tájékoztató 2019.januárjában jelent meg.

Párhuzamosan emellett minden évben elérhető az ennek háttértárát jelentő adatbázis [2], mely a másodelemzést végezni kívánó kutató számára mélyebb összefüggések feltárására is lehetőséget biztosít. Ennek az adatbázisnak a változói az alap- és működési adatok, pénzügyek, humán erőforrás, területi adatok és egy idősoroknak nevezett tábla, ahol a szféra legfontosabb jellemzői 1993-tól állnak rendelkezésre.

A KSH a vizsgált időszakban fellelhető adatbázisai tekintetében egyrészt egy korábbi, 2011-es nonprofit összegző adatbázis, egy, hasonló részletességű, 2015-ös adatokat tartalmazó összegző adatbázis, valamint a nemrég publikált 2016-os adatokat tartalmazó, sajnos nem elég részletes adatbázis áll rendelkezésre. A 2017-es adatbázis is elérhető, ám profil alapján az adatok nem hozzáférhetőek, a tájékoztató és az idősorok ugyanakkor igen [3], így a legutolsó adatok szerint érdemes a releváns adatokat áttekintetni, az érdekesebb részeket kiemelni.

Sporttal a 2011-ben működő 65 561 nonprofitból 977 sporttal foglalkozó alapítvány, 6586 társas nonprofit szervezet, sporttal összesen tehát 7510 klasszikus civil szervezet foglalkozik, a klasszikus civilek 13,1 %-a, az összes nonprofit 11,5%-a. Csak érdekességként, ugyanebben az évben 181 sporttal foglalkozó nonprofit szűnt meg, ebből 28 alapítvány a 179 klasszikusból.

2015-re az összes 62152 nonprofit szervezetből 8865 nonprofit foglalkozik sporttal, melyből 855 alapítvány, 8010 társas nonprofit. Sporttal 8696 klasszikus civil szervezet foglalkozik, a klasszikus civilek 16%-a, az összes nonprofit 14,3%-a.

A legutóbbi adatbázis szerint 2016-ra a 61 616 civil és egyéb nonprofit szervezetből közel egyharmaduk, 20 643 alapítványi formában, 40 973 ezer társas nonprofit szervezetként működött. A sport tekintetében 809 sportalapítványról, és 8090 társas nonprofit szervezetről lehet beszélni. A KSH ada-

taiból kikövetkeztethető, hogyha a társas nonprofitok 19,7%-a sportegyesület, akkor nagyjából 8071 sportegyesülettel számol a KSH, azaz a sporttal foglalkozó klasszikus civilek száma 8880.

A 2017-es évre vonatkozó idősorok, a részletes adatbázis alapján némi addicionális információval szolgálnak a szféra sajátosságai tekintetében. A 61 151 ezres nonprofit közül (465-el kevesebb nonprofit szervezet van az előző évhez képest) 2017-ben 18 871 alapítvány és 34 742 egyesület működött, azaz ennyi a klasszikus civilek száma. A sportalapítványok száma 771. Az új adatok szerint a sporttal foglalkozó társas nonprofitok száma 8498. A tájékoztató szerint a társas nonprofitok (ez összesen 41 224) 21%-a sportegyesület (javítsuk ki, hiszen helyesen az NSZOR szerint egyetlen megjelölt tevékenység szerint sporttal foglalkozó egyesület), így szintén kikövetkeztethető a teljes adatbázis hiányában, hogy ezen társas, sporttal foglalkozó egyesületek száma 8657.

Úgy tűnik tehát, hogy néhány év alatt a lassan szűkülő nonprofit szférából a sporttal foglalkozó klasszikus civilek számbeli szerepe nőtt, és a klasszikus civileken belül is erősödött a sport szerepe, de nem az alapítványok, hanem az egyesületek javára. Amennyire dinamikusan nő a sporttal fő tevékenység szerint foglalkozó egyesületek száma, úgy zsugorodik a sportprofilú alapítványi szféra. A megszűnésre vonatkozó adatokat a 2015-ös adatbázisban már nem találtunk.

A 2019-es tájékoztató szerint "A szféra időbeni fejlődését makroszinten három fontos mutatóval lehet érzékelteni: a működő szervezetek számával, a bevételek reálértékével és a foglalkoztatottak létszámával." [3 Ez a nonprofitok esetében azért kap különös jelentőséget, mivel ezek a szervezetek alapvetően és nem tipikusan a hagyományos módon, fizetett alkalmazottak, munkatársak segítségével érik el szervezeti céljaikat, hanem az önkéntes munka szervezeti kereteit adják, azaz ez a szféra fogadja a hazai önkéntesek egy igen jelentős részét. Ha hozzátesszük, hogy ez úgyszintén az a szféra, mely igen erős támogatáskitettséggel is rendelkezik, úgy érdekesnek tűnik maga a felvetés is, hogy vajon egy olyan szféra esetében, ahol a munka jelentős része az önkéntességen alapul vajon van-e köze a humán erőforrásoknak az anyagiakhoz, különösen a szervezetekhez kapcsolódó támogatásoknak.

1. A téma irodalmi megközelítése

„A rendszerváltás talán legfontosabb pozitív hozadéka a politikai demokrácia és a civil társadalom újraéledése vagy kialakulása. Ahhoz azonban idő kell, hogy a civil társadalom elég erőssé váljon, s képes legyen jogosnak tartott érdekei hatékony megvédésére” [4].

Egy itthon megjelent, kétkötetes munka első fele foglalkozik konceptualizációval, a civil társadalmat érintő kérdésekkel, ahol a szerzők szerint [5] a „civil társadalom kifejezést folyamatosan használták az európai történelemben, de akkor vált különösen fontossá, amikor a tizenhetedik és a tizennyolcadik században a kialakuló nemzetállam alapjairól kezdtek elmélkedni a filozófusok. Közép-Európában a cseh, magyar és lengyel értelmiségiek...az államtól független autonóm szintérenként élesztették újjá a civil társadalom fogalmát.” Ugyanakkor, mivel „különböző emberek különböző elképzeléseket táplálnak róla”, így a könyv szerkesztőinek „sem állt szándékában végleges definíciót adni”. A második kötetben a „Mutatók, jelzőszámok, fokmérők és adatok” fejezet keretein belül tisztázódik az, hogy a civil társadalom része az egyén, és a „szervezet, beleértve a sokféle egyesülést és a hálózatot is”. Igazából nehezen találunk egyetlen, mindenki által elfogadott egységes definíciót a civil társadalomra,

a civil társadalom terén egyfajta fogalmi pluralizmus érzékelhető. A civil szervezetek szerinte pedig a civil társadalom formális érdekérvényesítési eszközeinek is tekinthetők.[6]. Amennyiben ma civil szervezetekről esik szó valójában igen sokféle mindre gondolhat a laikus. Ha felvetődik a nonprofit elnevezés, valószínűleg az már inkább sokatmondó fogalom, noha a két terminus nem teljesen ugyanaz. „Már önmagában a civil szervezet megjelölés sem egyértelmű, hiszen minden országban más-más fogalom társul hozzá. Szokás harmadik szektorról is beszélni, megkülönböztetve ezáltal az állami és üzleti szférától. Legmegfoghatóbb a nonprofit kategória” [7]. A civil társadalom az államtól független társadalmi interakciók révén létrejövő (állampolgári) viszonyok hálózata [8], a civil szervezetek pedig ennek érdekképviselői, integrációs szervezetei, eszközei. Mára (2017-es elérhető adatok szerint) a 61 151 nonprofit szféra közel 88%-a klasszikus civil nonprofit szervezet, azaz egyesület és alapítvány. A sport, mint tevékenység alapján történő besorolás szerint, a szervezetek közel 15%-ával hozható összefüggésbe.

A civil szervezetek nem elsősorban gazdasági szempontok alapján szerveződnek, ugyanakkor nem kérdőjelezhető meg a működésük fenntartásához való anyagiak szükségessége. A már említett KSH 2019-es tájékoztató a klasszikus civil szervezetek esetében, ahol az önkéntesség összpontosul a 2017-es esztendőre vonatkozóan 64%-ra teszi a szervezetek bevételei között a támogatások arányát, ahol az állami és magán támogatások aránya nagyjából 2:1-hez. Ez egyértelműen igazolja a szféra támogatás kitettségét, azaz bevételeik elsősorban támogatásra alapozottak, támogatás kitétek. Egy a civil szervezetekben történő feladatvégrehajtásra irányuló vizsgálat szerint a feladatok koordinálását követően a legfontosabb feladata a vezetőknek a pénzügyi háttér megteremtése (9). Ez is alátámasztja a szervezetek kitettségét. Azt azonban, hogy a támogatásoknak miféle hatása van a szervezetek egyéb változóira, így különösen a humán erőforrásokra, azok összetételére, azt csak a másodelemzés révén tudjuk illusztrálni.

2. A vizsgálat módszere

A vizsgálat anyagát a 2015-os, nem eléggé részletes KSH adatbázis adja, mindenesetre ez a legrészletesebb adatbázis az elmúlt években. Ez az adatbázis elsősorban a tájékoztatót szolgálja, ugyanakkor annak rendszerezettsége, kezelhetősége lehetővé teszi az adatbázis másodelemzését a vizsgálati szempontjaink alapján. A letöltött adatbázis tisztításra került, azaz kizárólag a sport szervezetek, és azon belül is a klasszikus civil szervezetek (alapítványok, illetve egyesületek) adatai lettek kiválogatva, rendezve. Érdekes a módszer bemutatását irodalmi alapokkal kezdeni. Nemzetközileg is elfogadott és a hazai társadalomtudomány területén használt munka Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata c. könyve [10]. A szerző szerint „A számítógéppel történő adatelemzés kialakulásával lehetővé vált, hogy egy adatállományt több társadalomkutató közösen használjon...(…) A másodelemzés kifejezés arra vonatkozik, ha a kutató által, máskor, az adott vizsgálattól eltérő céllal gyűjtött adatokat elemzünk” [10].

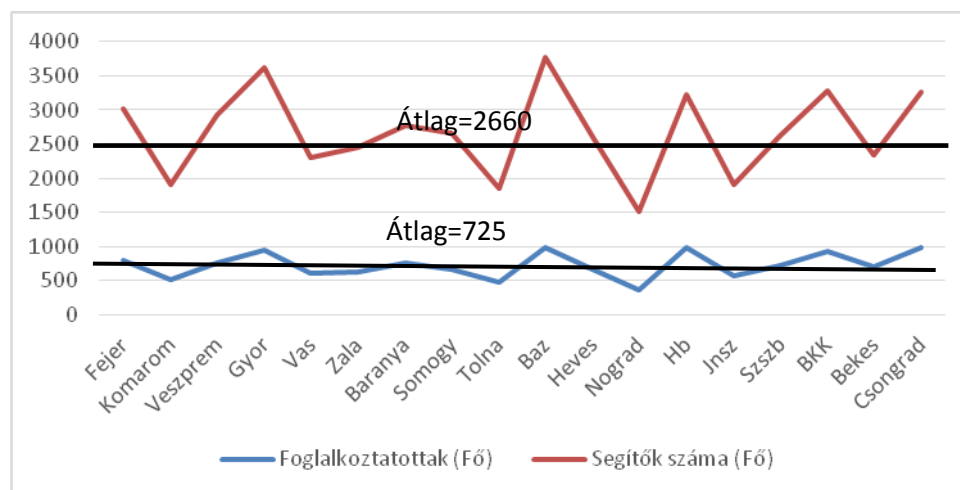
A másodelemzést, mint módszert mi annak kapcsán alkalmaztuk, hogy a KSH által publikált tájékoztató, idősorok és adatbázis a mi vizsgálatainkhoz viszonylag kevés alapszolgáltatást szolgáltat. Annak érdekében, hogy mélyebb és átfogó információhoz juthassunk a kiválasztott humán erőforrás (a KSH foglalkoztatottak) mint függő változó és egyéb független változó összefüggésének tekintetében,

így a rendelkezésre álló legutolsó adatbázist felhasználva többszörös regresszióelemzéssel dolgoztunk, a paraméterek szignifikáns volta t-próbával lett ellenőrizve. Többszörös többváltozós regresszióról akkor beszélünk, amikor a regresszió több kimeneti változót tartalmaz, és több bementi változót használunk a becsléshez. A többszörös többváltozós regresszió elemzés alkalmazásának célja az volt, hogy meghatározzuk a támogatáskitettséget (bementi változó) mértékét mindkét támogatási forma (magán és állami) esetében külön, és összevontan is a foglalkoztatottak/önkéntesek számának (kimeneti változó) alakulására nézve összevontan és csoportonként.

3. A vizsgálat eredményei

A Központi Statisztikai Hivatal honlapjáról letöltésre kerültek a nonprofit szervezetek 2015-ös adatait tartalmazó adattáblák, amelyek átfogó képet nyújtanak a szektor szerkezetéről, méretéről, gazdálkodásáról, a humán-erőforrás összetételéről, valamint a szektorban zajló főbb társadalmi, gazdasági folyamatokról. A letöltött adatbázis tisztításra került, azaz kizárólag a sport szervezetek, és azon belül is a klasszikus civil szervezetek (alapítványok, illetve egyesületek) adatai lettek kiválogatva, rendezve.

Az 1. ábra az önkéntes segítők és a foglalkoztatottak számának alakulását mutatja megyénként az adott időszakban.

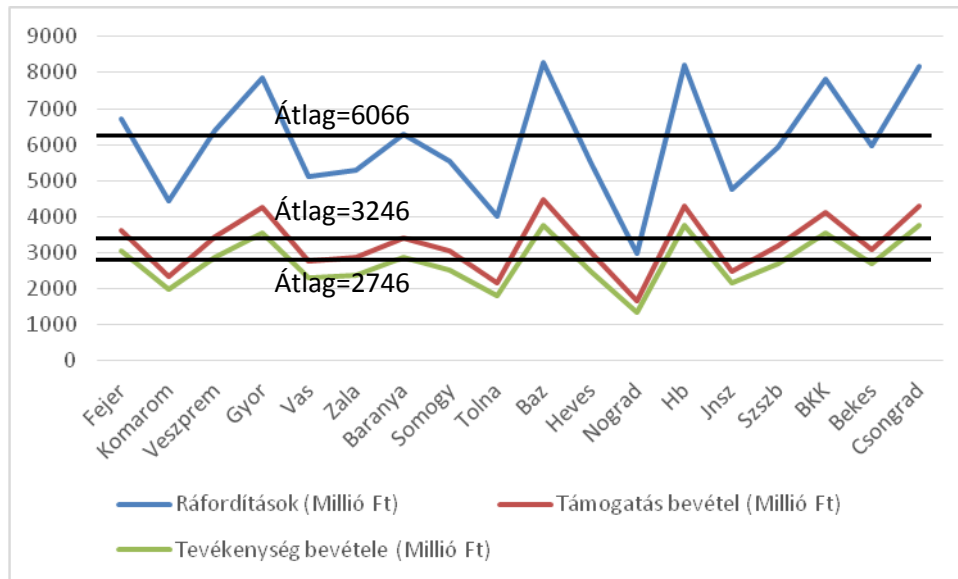

1. ábra: Az önkéntes segítők és foglalkoztatottak számának alakulása (fő)

Forrás: Saját vizsgálatok, 2019.

Az átlagos foglalkoztatott létszám 2660 fő volt a 18 megyében, az önkéntes segítők átlagára 725 adódott. Mind a kettő létszámra a legmagasabb érték BAZ megyében adódott, a legalacsonyabb pedig Nógrád megyében.

A következő, 2. ábra a sportcivil szervezetek főbb bevétel és ráfordítás mutatóinak alakulását mutatja be a vizsgált 18 megyében.

2. ábra: A sportcivil szervezetek főbb bevétel és ráfordítás mutatói megyénként

Forrás: Saját vizsgálatok, 2019.

Amennyiben az átlagokból indulunk ki, azt látjuk, hogy az összes bevétel (tevékenységből és támogatásból összesen 5992 millió forint) átlagosan mintegy 74 millió forinttal marad alatta az összes ráfordításnak (6066 millió forint). A támogatási bevételek mértéke minden esetben meghaladja a működési bevételekét, a legnagyobb különbség Győr-Moson-Sopron megyében adódik a kettő tényező között. A legmagasabb bevételek és ráfordítások Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyékben láthatók, a legalacsonyabbak pedig Nógrád és Tolna megyékben.

Többszörös többváltozós regresszióelemzést is végeztünk az adatokon, amelynek célja az volt, hogy meghatározzuk a támogatáskitetés mértékét mindkét támogatási forma esetében külön, és összevontan is a foglalkoztatottak számának alakulására nézve összevontan és csoportonként (főállás teljes, rész, nem főállás), valamint az önkéntesek számára nézve is összevontan, illetve külön-külön csoportonként. A következő táblázat a támogatáskitetés és az önkéntesség összefüggését mutatja be.

Segítő típusa	Változó	Paraméter	Standard Hiba	t-statisztika	Szignifikancia
Alkalmi ($R^2=0,921$)	Konstans	139,93	93,45	1,50	0,155
	Állami	0,43	0,14	3,07	<0,01
	Magán	0,19	0,28	0,69	0,502
Rendszeres ($R^2=0,972$)	Konstans	64,41	42,78	1,51	0,153
	Állami	0,17	0,06	2,59	0,020
	Magán	0,50	0,13	3,88	<0,01
Önkéntes jogviszony ($R^2=0,988$)	Konstans	20,05	13,11	1,53	0,147
	Állami	0,06	0,02	2,88	0,012
	Magán	0,29	0,04	7,21	<0,01

1. táblázat: A támogatáskitetés összefüggése az önkéntes segítők különböző csoportjaival

Forrás: Saját vizsgálatok, 2019.

Az eredmények alapján elmondható, hogy állami támogatás szignifikánsan növeli az alkalmi segítők számát, minden 100 Mft támogatás 43 fő növekedést okoz becsléseink szerint, viszont a magántámogatások nem hatottak szignifikánsan erre a csoportra. Mind a magán, mind az állami támogatások szignifikáns hatással vannak a rendszeres segítők és az önkéntes jogviszonyban lévők számára. Ezen túlmenően az is látszik, hogy a magán támogatások sokkal erősebb szignifikanciát mutattak az utóbb említett két csoporttal és 50, illetve 29 fővel növeli a rendszeres és önkéntesek számát minden további 100 Mft-os növekedés a magántámogatásokban, míg az állami támogatásban bekövetkező ugyanekkora mértékű növekedés csak 17, illetve 6 fő növekedést okoz. Összevontan vizsgálva elmondható, hogy az önkéntesek számát az állami támogatások 100 Mft-os növekedése 60 fővel, a magán támogatások 98 fővel növelik. A következő, 2. táblázat a támogatáskitetttség és a foglalkoztatottak összefüggését mutatja be külön-külön csoportonként.

Foglalkoztatott típusa	Változó	Paraméter	Standard Hiba	t-statisztika	Szignifikancia
Teljes munkaidős (R ² =0,994)	Konstans	-16,77	11,208	-1,50	0,16
	Állami	0,16	0,016788	9,22	<0,01
	Magán	0,19	0,03374	5,48	<0,01
Rész munkaidős (R ² =0,995)	Konstans	-6,58	3,8904	-1,69	0,11
	Állami	0,050	0,005828	8,60	<0,01
	Magán	0,074	0,011712	6,30	<0,01
Nem főfoglalkozású (R ² =0,982)	Konstans	1,14	1,07	1,07	0,302
	Állami	0,01	<0,01	7,02	<0,01
	Magán	<0,01	<0,01	1,08	0,299

2. táblázat: A támogatáskitetttség összefüggése a foglalkoztatottak különböző csoportjaival

Forrás: Saját vizsgálatok, 2019.

A magán és állami támogatások erős szignifikáns kapcsolatot mutattak a teljes- és rész munkaidős foglalkoztatottak számával, a teljes munkaidős foglalkoztatottak száma 16, illetve 19 fővel növekszik becsléseink alapján, amennyiben 100 Mft-os növekedés történik az állami, illetve magántámogatásokban, míg a rész munkaidős foglalkoztatottak száma mintegy 5,7 fővel változna csupán. A nem főállású foglalkoztatottakra vannak a legkevésbé hatással a támogatások. Az állami támogatások 100 Mft-os emelkedése esetén mindössze 1 fő változás következne be a létszámban, a magánjellegű támogatások szerepe pedig nem szignifikáns ezzel a csoporttal. Összességében véve a magántámogatások növelnék inkább a foglalkoztatottakat 26 fővel, az állami támogatások pedig 22 fővel egy 100 Mft-os támogatási összegnövekedés esetén.

A fenti két modellben csak a támogatásból eredő bevételek hatását vizsgáltuk külön-külön és összevontan is. A következő modellben egyszerre és összevontan jelennek meg a támogatások (állami, magán), valamint a működésből adódó bevételek hatása az önkéntességre és a foglalkoztatottakra összevontan.

Típus	Változó	Paraméter	Standard Hiba	t-statisztika	Szignifikancia
foglalkoztatott ($R^2=0,997$)	Konstans	-6,42	4,11	-1,56	0,139
	Támogatás	0,06	0,01	4,04	<0,01
	Működés	0,20	0,02	13,14	<0,01
önkéntesség ($R^2=0,999$)	Konstans	-5,47	4,41	-1,24	0,234
	Támogatás	2,70	0,01	186,28	<0,01
	Működés	-2,22	0,02	-134,29	<0,01

3. táblázat: A bevételek összefüggése a foglalkoztatottak és segítők számával

Forrás: Saját vizsgálatok, 2019.

A többszörös többváltozós regresszió eredménye azt mutatja, hogy mind a támogatások, mind a működési bevételek szignifikánsan növelik a foglalkoztatottak számát (6 fő illetve 20 fő), a kettő közül is a Működési bevételek hatása erősebb. Az önkéntesség számának alakulására azonban a Működési bevételeknek negatív hatása van, azaz csökken az önkéntesek száma 222 fővel minden 100 Mft-nyi működési bevétel növekedés esetén, viszont az állami támogatások ugyanilyen mértékű növekedése jelentősen megnöveli az önkéntesek számát, mintegy 270 fővel. A fentiekből az is elmondható, hogy amennyiben a két bevételi forrást együtt vizsgáljuk, úgy mindkét típus esetén a hatás sokkal inkább az önkéntesség számára hat intenzívebben.

4. Következtetések

A vizsgálat alapján több összefüggés is felfedezhető. Egyrészt, az idősoros adatok tekintetében állítható, hogy néhány év alatt a lassan szűkülő nonprofit szférából a sporttal foglalkozó klasszikus civilek számbeli szerepe összességében nőtt, és a klasszikus civileken belül is erősödött a sport szerepe, de nem az alapítványok, hanem az egyesületek javára. Amennyire dinamikus nő ugyanis a sporttal fő tevékenység szerint foglalkozó egyesületek száma, úgy zsugorodik a sportprofilú alapítványi szféra. Ez jelentheti a közösségi, társas sportcivilek iránti érdeklődés növekedését. A tanulmány magját képező kérdés tekintetében, azaz vajon a bevételek és támogatások miféle összefüggésben vannak a humán erőforrásokkal, eléggé összetett kép rajzolódik ki. A támogatások és a humán erőforrások ugyanis összefüggésben vannak egymással, ugyanis azok hatással vannak a rendszeres segítő és az önkéntes jogviszonyban lévők számára, ahol a magán támogatások hatása erősebb. A foglalkoztatottak tekintetében elmondható, hogy összességében véve a magántámogatások növelnék inkább a foglalkoztatottakat, de az állami támogatások hatása sem elvethető. Ami különösen érdekes pedig az, hogy míg mind a működési bevételek mind a támogatások szignifikánsan összefüggésben vannak a foglalkoztatottak számával, addig a működési bevételek negatívan hatnak, és az állami támogatás jelentősen növeli az önkéntesek számát.

Hivatkozások

- [1] KSH (2017) *A nonprofit szektor legfontosabb jellemzői*. Statisztikai Tükör 2019. 01.15. (letöltés időpontja: 2019.03.13)

- [2] KSH (2017) *A nonprofit szektor legfontosabb jellemzői Adatbázis.* http://www.ksh.hu/apps/shop.kiadvany?p_kiadvany_id=1037051&p_temakor_kod=KSH&p_lang=HU (letöltés időpontja: 2018.12.20)
- [3] KSH (2019) *A nonprofit szervezetek.* http://www.ksh.hu/stadat_eves_3_2 (letöltés időpontja: 2019.03.13.)
- [4] Zs. Ferge (2000) *Elszabaduló egyenlőtlenségek.* Hilscher Rezső Alapítvány, Budapest.
- [5] H. Anheier – M. Glasisu – M. Kaldor (2004) *Globális civil társadalom I-II.* Typotex Kiadó, Bp. I. kötet (30-39.p.), második kötet (339.p.)
- [6] A. Unger (2005) *Demokrácia-közvetlen demokrácia-civil társadalom.* IN: Szabó Máté (szerk.): *Civil társadalom: elmélet és gyakorlat.* Rejtjel Kiadó, Budapest.
- [7] J. Geszti (é.n.) *Civil társadalom, civil szervezetek és az Európai Unió.* http://elib.kkf.hu/ewp_03/ewp_0303_02.pdf (2013.02.25)
- [8] Zs. Boda (2004) *Globális ökolitika.* Helikon Kiadó, Budapest.
- [9] A. Pierog (2016) *Civil szervezetek menedzsmentje- feladat végrehajtás és státusz vizsgálatok.* Közép-Európai Közlemények 9 (2) No. 33. pp. 117-123.
- [10] E. Babbie (2000) *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata.* Balassi Kiadó, Budapest. 298. p.